

Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) Kako je z izjavo prodajalca konj, da ne jamči za napake.
(§§-i 934, 937 obč. d. z., čl. 278, 286 trg. zak.)

Z razsodbo prve instance z dne 2. julija 1901 se je zavrnil tožbeni predlog, naj bi se spoznalo, 1.) da se kupna pogodba glede para konj, prodanega tožitelju od tožene firme, razveljavi, da je 2.) tožena firma dolžna tožitelju povrniti kupnino 2390 K ter mu poplačati škodo, ki mu je bila nastala s krmljenjem in preskrbovanjem prepirnih konj.

Dejanski stan.

Po soglasnih navedbah strank je kupil tožitelj od tožene firme po posredovanju V-a par konj za ceno 2390 K. Kupnino je plačal tožitelj v dveh dneh in prodal potem konja naprej občini H. Le-ta pa je našla, da konja bolehata, dala ju je preiskati po izvedencih, in po sodnem ugledu se je dognalo, da imata konja res bolezen, ki izključuje njih redno rabo. Tožitelj je bil vsled tega primoran, prodani par konj zopet vzeti nazaj ter po §-u 932 obč. drž. zak. občini H. povrniti vso škodo.

Tožitelj je o teh napakah obvestil toženo firmo ter zahteval, naj vzame zopet konja, kar je pa ta zavrnila, češ, da je prodala konja brez jamčenja za napake.

Toženka ugovarja, da je bilo pri kupčiji zmenjeno, da tožitelj na mestu zapreže konja ter ju poskuša, in da prodajalec »za nič ne jamči«, ter se je iz tega razloga cena od 3200 K spustila na 2390 K. Tožitelj priznava, da se je zastopnik tožencev pri prodaji konj izjavil, da se hoče izogniti kupčiji s konjema v Pragi, in da je pristavil: »tukaj sta konja, kakor stojita, se morata vzeti, da ne bomo imeli nobenih besed«.

Priča V. je navel, da je kot zastopnik tožene firme prodal omenjena konja pod dogovorjenim pogojem, da se ne jamči zanju, da naj se zaprežeta in poskušata; da je priča izrecno opozorila tožitelja, naj ne kupuje konj, če nima zanju dobrega kupca in da je priča opetovano ponavljala, da se za nič ne

jamči, da je izprevajalec M. opozarjal tožitelja, da eden konj »piska«, in da je navzlic temu izjavil tožitelj, da kupi konja. Priča M. je potrdil, da se je zastopnik tožene firme izrecno izjavil pri kupčiji, da nič ne jamči, da pa je kljub temu tožitelj rekel, da kupi konja, najsij ga je tudi priča opozorila, da en konj »piska«. Iz zapisnika o ogledu izhaja, da jeden konj »piska«, drugi konj pa da je nadušljiv, ter da se te napake ne dajo odpraviti.

Razlogi.

Tožitelj zahteva razveljavljenje kupne pogodbe, ker po zvedenškem mnenju imata kupljena konja napake, ki se jih ne da odpraviti; te napake ne dopuščajo, da bi se moglo redno rabiti konja, ter ustanovljajo prikrajšanje nad polovico (§ 934 obč. drž. zak.). Kar se tiče prvonavedenega razloga, je sodnik po izpovedbi prič V. in M. in delnega priznanja tožiteljevega dobil prepričanje o tem, da je bilo pri sklepanju pogodbe jamčenje naravnost izključeno, da je bil celo tožitelja priča M. pri kupovanju opozoril na obstoječo bolezen dihalnih organov jednega konja, da pa je tožitelj vzlic temu brez vsakega pridržka sklenil kupčijo, ter se tedaj določno in jasno odrekel vsakemu ugovoru proti veljavnosti pogodbe (§ 937, 861 obč. drž. z.). Po teh okolnostih ne more biti govora o tem, da je tožena firma dajala konjema lastnosti, katerih nimata, ali da so se izrecno ali molče dogovorile take lastnosti stvari (§ 923. obč. d. z.).

Kolikor pa gre za to, da tožitelj ugovarja proti sklenjeni kupni pogodbi radi prikrajšanja nad polovico (§ 934. o. d. z.), je treba navesti, da so po zvedenškem mnenju tukaj take napake, ki v resnici znižujejo ceno konj pod polovico kupnine. Ker pa treba na pravno opravilo, ki je na strani jednega izmed kontrahentov trgovsko opravilo, uporabljati določbo čl. 277 trg. zak., po katerem se trgovskega opravila radi prikrajšanja nad polovico ne da izpodbijati (čl. 286 trg. z.), tedaj ni bilo na ta ugovor tožiteljev jemati ozirov, kajti po izjavi tožitelja, kakor tudi po značaju stvari ni bilo dvomiti o tem, da je pravno opravilo vsaj na strani tožene firme trgovsko opravilo.

Na tožiteljev priziv je druga instanca z odločbo z dne 31. avgusta 1901 izpremenila rabsodbo prvega sodnika ter ugodila tožbeni zahtevi.

Razlogi.

Prvi sodnik je na podlagi izpovedi prič V. in M. dobil prepričanje o tem, da je bilo jamčenje od kupčije izključeno in da se je tožitelj vsakemu ugovoru odrekel. Vendar pa v tem, da je tožitelj kupil konja vzlic izjavi zastopnika tožene firme, prizivno sodišče ne vidi, da bi se bil odrekel tožitelj pravici, zahtevati dobrostojstvo, in to uvaževaje nastopno: Izjava zastopnika tožene firme, da za nič ne jamči, je presplošna in nedoločna in zatorej jej po §-u 937 obč. drž. zak. ni dajati takega učinka, kakor je to storil prvi sodnik. Kdor kupi par konj za 2390 K, torej za zelo izdatno ceno, o tem si je treba misliti, da dela tako v utemeljeni nadi, da je kupljena konja moči redno rabiti; ker je pa sedaj po izvidu in mnenju izvedencev ugotovljeno, da eden izmed konj »piska« in da je drugi nadušljiv in da je že pred nakupom bil nadušljiv ter da zaradi tega ne moreta konja biti za redno rabo in da njiju resnična cena niti polovice kupnine ne znaša, ampak manj, po vsem tem ne gre iz tega, da je tožitelj kljub temu kupil konja, da mu je pooblaščenec tožene firme pravil, da za nič ne jamči, soditi, da se je odpovedal vsem ugovorom, pristojecim mu iz pogodbe, da se je odrekel pravici, na kupljeni stvari zahtevati lastnosti, ki jih je običajno najti pri njej (§ 922 obč. d. z.).

Odrecilo zastran dobrostojstva iz kupčije zamore torej veljati le za napake, ki ne izključujejo redne rabe konj, in to tem prej, ker bi tožitelj kot trgovec s konji ne dal tako visoke svote za konja, katerih ne more sploh redno rabiti. Pri paru konj za 2390 K je že po naravi stvari domnevati, da imata take lastnosti, katere ju usposobljajo za redno rabo, in ker je tožitelj kljub temu, da je toženka izjavila, da za nič ne jamči, vendar kupil konja, moglo je njegovo odrecilo zastran ugovorov, pristojecih mu iz kupčije, veljati le za take napake, ki so vidne ter ne ovirajo redne rabe; to kaže že okolnost, da je zastopnik tožene firme tožitelja pozval, da naj se konja zaprežeta in poskušata. To pa, da je prodajalec govoril proti tožitelju, naj bi ne kupoval konj, če nima dobrega kupca, priča, da so bile njemu napake, katere niso bile vidne, pač znane in da jih vzlic temu ni povedal tožitelju. Ker ima torej zadevni par konj kot tak,

t. j. kupljen kot celota, take napake, ki ovirajo redno rabo in se ne dajo odpraviti, more tu prikrajšani tožitelj zahtevati ne le razveljavljenja pogodbe, temveč tudi povrnitve škode.

Na revizijo tožene firme je c. kr. najvišje sodišče z odločbo od 21. nov. 1901, št. 14.857 izpremenilo odločbo prizivnega sodišča in obnovilo rabsodbo prvega sodnika.

Razlogi.

Tu velja revizijski razlog §-a 503, št. 4 c. p. r., kajti revizijsko sodišče ne more biti tega nazora, kakor prizivno sodišče, da opetovana izjava pooblaščenca tožene firme pri sklepanju nakupa: »da se za nič ne jamči«, ne more radi splošnosti in nedoločnosti te izjave po §-u 937 obč. d. z. imeti učinka, katerega jej je prvi sodnik pripisoval. Pred vsem je treba navesti, da tožitelj sam sebe označuje za trgovca s konji in mu zato ne more biti neznano, da igrajo pri njegovi kupčiji napake veliko ulogo. Če je pa pooblaščenec tožene firme pri sklepanju pogodbe, za kateri gre tu, vpričo tožitelja izrecno izjavil, da »se za nič ne jamči« in če je še to izjavo ponavljal, ko je od njega poklicani trgovec s konji priča M. tožitelja na to opozoril, da eden konj »piska«, ne more biti o tem najmanjše dvombe, da bi izjava toženkinega zastopnika mogla veljati le za napake prodanih konj ter se z njo imelo le izpričati, da sklene toženka izpodbjano pogodbo edino le pod pogojem, da se tožitelj odpove naznanilu napak; to tudi ni moglo tožitelju kot trgovcu s konji biti dvomljivo. Navedeni pogoj pa je sprejel tožitelj, ako se uvažuje, da je le-ta odvrnil na izjavo toženkinega zastopnika: »konja kupujem tako, kot sem ju videl in zapregel« in da je tudi potem, ko ga je priča M. opozoril na piskanje jednega izmed konj ter na opetovano izjavljanje toženkinega pooblaščenca, »da se za nič ne jamči«, vendar izjavil, da kupi konja.

S tem sta obe stranki izrazili svojo voljo, da se kupna pogodba sklepa pod pogojem, da se je tožitelj odpovedal pravici grajati napake, in treba je po zgoraj navedenih izjavah tožiteljevih glede na določbo čl. 278 trg. zak. vendar izvajati, da se je tožitelj izrecno odpovedal ugovorom iz kupčije v zmislu §-a 929. obč. drž. zak. V ostalem ni tu nobenega razloga misliti, da bi to naj veljalo edino le za vidne napake. Take sodbe ni

zlasti napraviti iz gori dogovorjene cene konj, ker neizpodbijano trditev toženke, da se je od prvotno zahtevane cene 3200 K opustilo 800 K edinole zategadelj, ker prodajalec ni prevzel nikakega jamstva, izdatno podpira trditev tožitelja v tožbi, da je toženkin zastopnik za konja prvotno zahteval 3200 K in končno 2390 K, na katero ceno sta stranki nazadnje prišli in ker zategadelj nikakor ni izključeno, da se je pogajanje v ceni vršilo le glede na to, da se je prodajalec oprostil jamstva za slučajne napake. Toda tudi to, da je toženkin zastopnik rekel tožitelju, naj bi konj ne kupoval, če nima zanj dobrega kupca, ne dopušča soditi, da je poznal nevidne napake konj ter jih tožitelju zatajil.

Po pravici je zategadelj prvi sodnik izvajal iz izpovedeb prič, da je bilo pri sklepanju kupne pogodbe izključeno jamčenje iz kupčije in da se je tožitelj odločno odrekel vsakemu ugovoru proti veljavnosti pogodbe iz razloga kupčije. Glede prikrajšanja pod polovico cene se kaže na razloge prvega sodnika.

b) Družabnik v zmislu 27.° poglavja obč. drž. zak.

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani je v pravni stvari E. T. zoper zapuščino J. T-a radi ugotovitve sklenjene družbene pogodbe in izplačila dobička za leto 1899 in 1900 v znesku 2400 K razsodilo:

I.) Tožbena zahteva, naj se ugotovi, da sta tožena zapuščina in tožitelj E. T. deležnika pridobitne dražbe, ki je dne 13. avgusta 1894. leta pod firmo »K. in T.« prevzela dela deželne vlade pri regulaciji Save od Šmarne gore do Sv. Jakoba ob Savi za dobo 10 let, t. j. od leta 1894 do leta 1904 na skupni račun, in sicer, da je tožitelj E. T. pri tem skupnem podjetju udeležen pri skupini, sestoječi iz F. Š., L. T. in J. T., oziroma po smrti in konkurzu L. T-a pri skupini, sestoječi iz J. T-a, oziroma njegove zapuščine in F. Š. s 5% dobička ali izgube in da je imenovana skupina udeležena pri celem podjetju s 50% izgube in dobička, od katerih spada 25% F. Š-u, 20% na zapuščino J. T-a in 5% E. T-a — se zavrne.

II.) Tožena zapuščina po J. T-u je dolžna izročiti, oziroma plačati tožitelju E. T-u jedno petinko dobička, ki ga je J. T. za

leto 1899 prejel od podjetja pri regulaciji Save v skupnem znesku 4000 K, torej 800 K v 14 dneh pod eksekucijo na zapuščinsko premoženje J. T-a.

III.) Višja tožbena zahteva v znesku 1000 K se za sedaj zavrne, in

IV.) je dolžan tožitelj E. T. toženi zapuščini povrniti dve tretjini pravnih stroškov v 14 dneh proti eksekuciji.

Razlogi.

Tožitelj sam v soglasju s pogodbo z dne 13. avgusta 1894 navaja, da so se leta 1894 J. K. in F. Z. na jedni strani ter F. Š., J. T. in L. T. na drugi strani združili v ta namen, da so prevzeli vsa dela pri regulaciji Save od Šmarne gore do Sv. Jakoba, ki se morajo izvršiti do leta 1904 in da je bil J. K. s 36%, T. F. z 20%, F. Š. s 25%, L. T. z 12 $\frac{1}{2}$ % in J. T. z 12 $\frac{1}{2}$ % dobička ali izgube udeležen. Posebej trdi tožitelj, da je bil on udeležen s 5% dobička ali izgube pri deležih L. T. in J. T. in sicer na podlagi dogovora z J. T., kateri mu je bil obljubil 5% dobička pri dotičnem podjetju, če bo molčal (radi konkurence). Tožitelj pa sam priznava in to potrjuje tudi priča J. K., da dogovor ta nikdar ni bil drugim udeležencem naznanjen, zato tudi prav ta priča ni smatral tožitelja za soudeleženca družbe in mu nekoč, ko je prišel popraševati o stanju podjetja, ni hotel dati daljnih razjasnil, ne da bi bil temu tožitelj ugovarjal. Tožitelj je edino le s pismom z dne 25. septembra 1897 pisal družabniku F. Š., da je pri deležu brata J. T. udeležen s 5%.

Iz teh okolščin pač jasno izhaja, da tožitelj E. T. ni bil direktno udeležen pri tej družbi, da ga tudi drugi udeleženci za takega niso sprejeli in tako je bilo njegovo zahtevo ad l. sodbenega izreka zavriniti.

Vendar pa se je sodišče iz vsebine pisma z dne 25. septembra 1897, katero sta pisala J. T. in E. T. soudeležencu F. Š., dalje na podlagi izpovedbe priče F. Š. in konečno z ozirom na lastno izjavo J. T. v pravdi Cg I 59/98 »da gre bratu E. T. 5% dobička«, prepričalo, da po resnici trdi tožitelj E. T., da sta se z J. T. dogovorila, da je E. T. pri oddelku L. T. in J. T. omenjenega podjetja s 5% udeležen, in je torej za leto 1899 prisodilo tožitelju, ker je priča J. K. izpovedal, da je

znašal za to leto odpravek na dobičku J. T. in L. T. 4000 K in ker je J. T. tudi prevzel delež L. T., 5% ali petino tega deleža v znesku 800 K.

Zahtevo za leto 1900 je pa bilo za sedaj zavrni, ker je priča J. K. izpovedal, da je sicer dobil J. T. za to leto 5000 K na račun dobička, da se je pa ta svota izplačala že tudi na račun eventuelnega dobička za regulacijo Save pod Gradom in se še ne da razločiti, koliko spada na regulacijo od Šmarne gore do Sv. Jakoba ob Savi, za katero edino zahteva tožitelj delež, a koliko na delo za regulacijo pod Gradom. — J. K. je dalje kot priča tudi izpovedal, da je regulacijo Save pod Gradom le iz proste volje za družbo prevzel, ne pa na podlagi pogodbe z dne 13. avgusta 1894; tožitelj pa tudi sam ni trdil, da je tudi udeležen pri zadnjem podjetju pod Gradom; in nadalje potrdi še tudi priča F. Š., da je on J-u T-u v jeseni lanskega leta in ob novem letu izrecno povedal, da pri tem podjetju pod Gradom E. T. ni nič udeležen. Sodišče torej ni moglo tožitelju 5% od cele svote 5000 K pripoznati, za razsojo pa, katera svota odpade na račun regulacije Save od Šmartna do Sv. Jakoba, ni nobene podlage.

Ugovor, da bi bila pogodba med E. T. in J. T. v smislu dvornega dekreta z dne 6. jun. 1838, št. 277, zb. j. zak. neveljavna, ni umesten, ker ni dokazano, da je imel tožitelj resno voljo z drugimi kak ofert pri deželni vladi vložiti in da bi mu bil J. T. ravno radi tega obljubil 5% od svojega dobička, da E. T. ni vložil posebnega oferta.

C. kr. višje dež. sodišče je vsled priziva obeh strank razsodilo: a) prizivu tožitelja se ne ugodi in se izpodbijana razsodba, kolikor zavrača, potrdi; b) toženčevemu prizivu se ugodi, izpodbijana sodba v točki II. izpremeni in tožitelj s svojo zahtevo radi izplačila dobička v deležu 800 K zavrne; c) tožitelj je dolžan tožencu vse pravdne stroške I. in II. instance v 14 dneh pod eksekucijo poplačati.

Razlogi.

Zahteva tožiteljeva obsega dva dela. V prvem zahteva ugotovitve, da je član pridobitne družbe »K. in T.« Vprašanje, se li taka ugotovitev zamore doseči potom tožbe, ki se je vlo-

žila samo proti pravni naslednici J. T., se naj ne razmotriva dalje, akoravno vsaj družabnik J. K. izrecno ugovarja, da bi bil tožitelj družabnik. Za ta spor zadostuje priznано dejstvo, da se je izvršil vsprejem v družbeno razmerje in naj si bode kakoršno koli — le po J. T. samem ali mogoče tudi še s privoljenjem L. T. in da se je tožitelju dovoljena udeležba samo naznanila F-u Š-u, ne pa tudi J-u K-u in F-u Z-u. Že iz tega izhaja z ozirom na § 1186 o. d. z., da tožitelj ne more biti član navedene družbe. To bi edino le mogel postati na podlagi sklepa, po pravilih storjenega, oziroma v sporazumljenju vseh udeležencev. Sicer pa se glasom določil §§-ov 1175, 1183, 1184, 1185, 1187, 1187, 1189 in nasled. o. d. z. od vsakega člana kake pridobitne družbe zahteva, da sodeluje v pospešitev družbenih namenov, bodisi s premoženjem ali s trudom; niti jedno niti drugo ni pri tožitelju in že radi tega mu ne pristojajo lastnosti družbenika s pravicami 27. poglavja 2. dela o. d. z.

Povsem opravičeno je tedaj zavrnil prvi sodnik zahtevo radi ugotovitve in neutemeljen je vložen priziv, v katerem se graja napačna ocena dokazov in pravna presoja.

Z zavrnitvijo zahtevka radi ugotovitve pa je že tudi odločena usoda daljnega tožiteljevega zahtevka radi dajatve, t. j. izplačila dozdevnega deleža na družbenem dobičku. — Kajti ta zahtevk se izvaja in uveljavlja iz družbenega razmerja, tožitelj kakor član družbe »K. in T.« zahteva svoj delež na dobičku. Družbena pogodba je torej oni pravni naslov, iz katerega edino izvira zahtevk ali pravica; z zavrnitvijo ugotovitvene tožbe se je torej ta pravica temeljno že zanikala in v obče ne obstoja več, zlasti tudi ne v zahtevani višini po 1800 K ali v prisojenem znesku po 800 K.

Že iz teh razlogov je tožiteljev priziv, v kolikor meri na zavrnitev delnega zahtevka po 1000 K, utemeljen, nasprotno pa je upravičen priziv toženke radi prisojenih 800 K; kajti po pravi izpodbija toženka uporabo zakona po prvem sodišču.

Tožitelj zahteva delež na dobičku kakor člen družbe »K. in T.« in sicer želi biti v njej deležnik skupine Š. in T. Prvo sodišče tega členstva tožiteljevega ne priznava, vkljub temu pa mu nekaj prisodi, ker je na podlagi dognanih dokazov mnenja, da je tožitelj temeljem pogodbe z J. T. pri družbenem deležu le-tega in

njegovega očeta soudeležen. Prisodilo se je nekaj iz pravnega naslova, na kateri se tožba niti ne upira; pogodba obsega namreč po mnenju prvega sodnika samo tožitelja, J. T-a in L. T-a, nikakor pa ne vseh družbenikov in vsebuje le poseben dogovor med navedenimi tremi osebami, koje so s pridobitno družbo »K. in T.« le toliko v zvezi, da dohodki J. T-a in L. T-a iz onega družbenega razmerja tvorijo predmet omenjenega posebnega dogovora. Vrhutega pa ni v sodbi prvega sodnika nikakega pojasnila glede pravne narave domnevanega obligatornega razmerja in osobito ne glede obveznega naslova na strani obljubujoče stranke J. T-a in L. T-a. Ako se v tem oziru dalje raziskuje, se vendar pokaže, da sploh ni nikake iztožljive pravice.

A upoštevati je tudi to, ker tožitelj sam navaja. Iz dejanskih navedeb, iz katerih tožitelj tudi izvaja svoje sočlanstvo, pa izhaja, da je tožitelj, ako se je obljubil kak delež na dobičku proti dajatvi z njegove strani in ako je torej dajatev odplačilna, moral samo to izpolniti, da molči o bodoči ponudbi družbe »K. in T.« Ker je pa poprej izrazil, da namerava povzročiti konkurenčni ofert, pri kojem se je hotel sam udeležiti, hotelo se je s tožiteljevim molčanjem doseči le to, da se ta konkurenca odpravi. Ker se je pa ta konkurenca nanašala na oddajo, ki jo je bilo razpisalo javno oblastvo in ker bi preprečitev te konkurence brezdvomno utegnila ovirati bodočo razpravo o ponudbah in njen vspeh, zato je dotični dogovor, ako že ne besedilu, pa vsaj duhu dvornega dekreta z dne 6. jun. 1838, št. 277, zb. j. z. protiven in tako ne vstreza dobremu vedenju, nego je pravno neveljaven po smislu §§-ov 878 in 879 o. d. z.

Ako pa bi se hotelo pritrditi mnenju prvega sodišča, da dejanski podatki ne zadostujejo za oni dejanski stan, kojega ima navedeni dvorni dekret pred očmi, potem je le še dvoje možno. Ali je tu čin liberalitete, da se namreč udeleži brat, oziroma sin, ki je podpore vreden, pri bodočem dobičku, da se torej neodplačilno komu nekaj da, kar se nanaša zgolj na rodbinske razmere in ni utemeljeno po pravni obveznosti; v tem slučaju bili bi ustanovljeni vsi znaki daritve, oziroma darilne obljube, katera pa ne bi bila tožilna po zmyslu zakona z dne 25. julija 1871, št. 76 drž. zak. Ako se pa tudi daritev ne da domnevati, potem bi za obljubo sploh ne bilo najti obveznega

razloga; iztožilnega zahtevka potemtakem zopet ni, kajti gotovo ni tudi onega redkega slučaja, da zakon brez najmanjšega označenega pravnega naslova določa veljavno in iztožilno obvezo.

Iz navedenih razlogov je bilo priziv tožitelja v glavni stvari zavrniti, a prizivu toženca je bilo ugoditi.

C. kr. najvišje sodišče je z rzsodbo od 17. apr. 1902, št. 4141, potrdilo rzsodbo druge instance iz razlogov:

Pravno razmerje, v katero so v tožbi navedene osebe vsled skupno sprejetih regulacijskih stavb stopile, temelji na družbeni pogodbi za namene skupnega pridobivanja v zmislu §-a 1175 obč. drž. zak., nikakor pa ne na pogodbi, da se ustanovi skupna lastnina do gotovih telesnih ali netelesnih stvari. Na to pravno razmerje se torej nanašajo določbe 27. poglavja obč. drž. zakonika, kolikor je upoštevati pravice in dolžnosti oseb, ki so v družbi. Če je pa temu tako, ne more biti več govora o določbi po zmislu §-a 829 o. d. z., ako namreč tretja, izven te skupine stoječa oseba nastopi kakor soudeleženec z gotovimi deleži pri dobičku in izgubi.

Tožbena zahteva, kolikor se tiče ugotovitve, meri jasno na to, da še ni ustanovljena sama ob sebi trgovska družba že s tem, da nekateri prevzamejo ureditev regulacije rek in da bi bilo k večjemu moči govoriti o združenju za posamezna dela (čl. 166 trg. zak.), predmetno opravilo nima znakov trgovskega opravila in smejo se le uporabljati določbe obč. drž. zakonika.

Ako pa ni ugotovitve, da je tožitelj udeležen pri podjetjih, v tožbi navedenih kakor družabnik, potem ga ni vpoštevati pri razdelitvi dobička in bilo bi zahtevo radi plačila, kakor je bila stavljena, zavrniti iz tega razloga.

V ostalem se je revizijsko sodišče postavilo na zakonito in stvarnemu položaju primerno utemeljitev rzsodbe prizivnega sodišča.

c) Uslov valjane presude zbog propuštenja jeste zakonita dostava tužbe.

Tuženica se priziva protiv presude zbog propuštenja, tvrdeć da dostava tužbe uzslijedila je u nedjelju, bez sudačkoga dopuštenja i ne u nje vlastite ruke, unatoč §§ 100 i 106 gr. p. pa predlaže, da se zbog ništavosti § 477 br. 4 ist. post. ukine pobijana presuda kao i postupak, što je pred njom bio.

Prizivni je sud odbacio priziv iz slijedećih razloga:

Razlog ništavosti, na koji se tuženica pozivlje ne postoji. Iz preduzetih izvičaja proizlazi, da je tužba dne 2. februara t. g. bila uručena tuženici od svjedokinje L. T., pa se za to ne može tvrditi, da tuženici, ne pristupivšoj na prvo ročište od 5. februara t. g., nije bila dostavljena tužba i da joj je bila oduzeta mogućnost da razpravlja pred sudom, kako to iziskuje ustanova § 477 br. 4 gr. p.

C. kr. vrhovni sud zaključkom od 6. maja 1902 br. 6556 udovoljio je previdnom utoku tuženice, te u preinačenju zaključka prizivnoga suda, primio je priziv tuženice, ukinuo presudu zbog propuštenja sa postupkom što je pred njom bio i naredio prvostepenom sudu da ponovno razpravlja i presudi stvar gledom na trošak pravnog sredstva.

Razlozi.

Neobhodan uvjet valjane presude zbog propuštenja jeste zakonita dostava tužbe. Dok se ta griješka ne izpravi, izrečena presuda polag §§ 471 br. 4 i 477 br. 4 gr. p. je ništava. U nazočnom slučaju dostava tužbe tuženici uzslijedila je protiv ustanova §§ 100 i 106 gr. p. Ne može se uvažiti okolnost, da je tuženica znala za ročište i da je svojim zakašnjelim pristupom pred sud htjela izkazati posluš dostavi. Priziv daklem po njoj podnešen na osnovu §§ 477 br. 4 gr. p., bje krivo odbačen. Toga radi uslijed utoka, imao se preinačiti zaključak prizivnog suda, ukinuti pobijanu presudu i zametnuti postupak u smislu zakona. Izreka o trošku temelji se na prijedlogu utočnice da ga se pridrži konačnoj presudi i na § 52 gr. p.

—ršk.—

d) Za zavarovanje denarne terjatve je moči po §-u 371 št. 2 izvrš. r. dovoliti eksekucijo brez izpričanja, kakeršno zahteva § 370 izvrš. r., temeljem meničnoplačilnega naloga tudi tedaj, če se proti njemu še v zakonitem roku treh dni ne podajo ugovori.

S sklepom trgovskega senata c. kr. okrožnega sodišča v K. G. z dne 2. junija 1902 se je upniku V. Š. v zavarovanje njegove menične terjatve 200 K s prip. dovolila eksekucija z rubežem kavcije 600 K, ki jo je bil založil dolžnik kot listonoša in jo more nazaj zahtevati pri c. kr. poštnem erarju, za čas, dokler ne postane plačilni nalog pravomočen in upnikova terjatev izvršljiva. Ta sklep je na pritožbo kuratorja dolžnikove zapuščine rekurzno sodišče izpremenilo in predlog zahtevajočega upnika na dovoljenje izvršila v zavarovanje zavrnilo.

Razlogi.

Zahtevajoči upnik hoče s svojim predlogom, naj bi se mu temeljem meničnega plačilnega naloga, ki pa je ob vložitvi tega predloga lahko še naletel na ugovore, dovolila eksekucija v zavarovanje njegove menične terjatve zato, ker se je baje vsled neke, med tem (v drugi pravdi) izdane submisne razsodbe bati z druge strani izvršila na službeno kavcijo umrlega dolžnika, ki je edini njegov imetek, in ker bi bilo potemtakem izterjavanje njegove menične terjatve v nevarnosti. Torej predlaga zahtevajoči upnik izvršilo v zavarovanje po zmislu §-a 370 izvrš. r. radi preteče nevarnosti, ker bi se izterjanje prisojene mu terjatve brez te ugotovitve zavarovalne eksekucije otežkočilo ali preprečilo.

Toda tako eksekucijo v zmislu §-a 370 izvrš. r. je moči dovoliti le temeljem izvršilnih, v tem §-u poimence navedenih naslovov, med katerimi se pa menični plačilni nalog ne navaja. Zategadelj manjka izvršilnemu predlogu njega glavni pogoj, namreč izvršilni naslov, in zato je bilo ta predlog zavrniti.

Res je sicer, da je moči dovoliti izvršilo po §-u 371 izvrš. r. temeljem meničnoplačilnega naloga, proti kateremu so bili podani ugovori, zahtevajoči upnik se pa v svojem predlogu ne postavlja na to stališče, on niti ne misli, da bi se sploh mogel podati ugovor, ter take eksekucije v zmislu §-a 371 izvrš. r. ne predlaga;

zatorej je tudi okolnost, da se je na dan vložitve izvršilnega predloga v resnici podal ugovor proti meniĉnoplaiĉilnemu nalogu, brez pomena, prav tako kot vprašanje, je li bil podan tega dne prej ali pozneje kot izvršilni predlog.

C. kr. najvišje sodišĉe je z odloĉbo od 16. julija 1902 št. 9987 revizijskemu predlogu zahtevajoĉega upnika ugodilo, izpremenilo sklep rekurznega sodišĉa ter obnovilo sklep prvega sodišĉa za tega delj, ker je po §-u 371 št. 2 izvrš. r. eksekucijo v zavarovanje denarnih terjatev temeljem plaiĉilnega naloga, v meniĉnem postopanju izdanega brez izpriĉanja, kakršno zahteva § 371 izvrš. r., dovoliti tudi tedaj, kadar je proti njemu podan ugovor; to mora tem prej veljati tudi takrat, kadar se ob ĉasu, ko je bil izvršilni predlog podan v roku, predpisanem za oglasitev ugovora, sploh še ni bilo podalo nikakih ugovorov, ker bi inaĉe bil upnik, ĉe bi veljal nasprotni nazor, na slabšem nego oni, ki si pridobi plaiĉilni nalog, proti kateremu se je že podal ugovor, to pa vendar ni moglo biti v zmislu in duhu zakona.

e) K uporabi doloĉbe §-a 243 c. pr. r.

Tožencu B. se je naložilo s plaiĉilnim poveljem, da mora plaĉati tožitelju A na pastirskem zasluŹku ostanek 13 K 40 h in stroške v znesku 3 K 22 h. Vsled upora doloĉil se je narok za ustno razpravo, pri katerem sta se stranki vpriĉo obravnavajoĉega sodnika tako pogodili, da plaĉa toženec na vtoŹeni glavnici in stroških skupaj 16 K, in sicer 10 K takoj, 6 K pa v treh dneh. Pravi zapisnik se ni sestavil, marveĉ si je sodnik ta dogovor le zabeleŹil na spisu. Po preteku 8 dni vloŹi tožitelj A. novo opominjevalno toŹbo na plaiĉilo zneska 6 K sklicuje se na to, da je plaiĉilni rok že potekel.

Ta predlog je c. kr. okrajno sodišĉe v Postojni po §-u 43 s. p. zavrnilo s sklepom z dne 14. maja 1902 opr. št. M 235,2—l. iz teh-le razlogov:

Z le-to opominjevalno toŹbo vtoŹuje se del onega zneska, ki je bil predmet toŹbi Cb 124/2. Ker se v tej pravdi ni razpravljalo v zmislu civilnopravnega reda s sestavo pravilnega zapisnika in ker tedaj, ĉe stranki ne razpravljata, nastopijo

iste posledice, kakor če izostaneta, zato pravda Cb 124/2 v zmislu §-a 170 c. pr. r. miruje, spor toraj še teče, in se po §-ih 233, 240 c. pr. r. glede vtoževanega zahtevka ne sme začeti nova pravda.

Tožiteljevemu rekurzu je c. kr. deželno sodišče v Ljubljani ugodilo s sklepom z dne 26. maja 1902 opr. št. R III 91/2 in to utemeljilo tako:

V zmislu §-a 233 c. pr. r. je res po predlogu ali uradoma zavrniti tožbo, katera se poda zastran iste zahteve, radi koje že teče pravda. Po §-u 235 c. pr. r. je pa šteti za premembo tožb, ako se premeni tožbeni naslov, in iz tega izhaja, da zahteve, opirajoče se na različne pravne naslove, niso več iste zahteve v zmislu §-a 233 c. pr. r. V tožbi Cb 124/2 opira tožitelj tožbeno zahtevo na službeno pogodbo, v opominjevalni tožbi M 235 2 pa na drug pravni naslov, namreč na poravnavo, sklenjeno pri naroku o tožbi Cb 124 2 — čeravno ta poravnava ni bila zapisana v zapisnik —, katere toženec neče izpolniti. Radi tega v tem slučaju ni govoriti o že tekoči pravdi in ugodivši rekurzu bilo je izpodbijani sklep razveljaviti in sodišču l. stopinje zaukazati zakonito rešitev opominjevalne tožbe M 235/2 — ne glede na uporabljeni zavrnilni razlog. Rekurzne stroške je smatrati za stroške plačilnega povelja, oziroma za pravnne stroške, potrebne za primerno iskanje ali branjenje pravice (§-a 41, 50 c. pr. r.).

Dr. P.

f) Tožbe na plačilo najemščine proti konkurzni masi je vložiti po §-ih 49 in 55 jur. n. glede na vrednost tožbenega predmeta pri okrajnem sodišču.

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani je tožbo Henrika M. proti konkurzni masi Rudolfa P. na plačila najemščine v znesku 405 K 38 h tožitelju vrnilo radi stvarne nepristojnosti po čl. VII. uvod. zak. k jur. normi, §-ov 83, 49 jur. n. in §-a 138 c. pr. r. (sklep z dne 20. maja 1902 št. G I. 131/2).

Vsled rekurza tožitelja je c. kr. nadsodišče v Gradcu s sklepom od 9. junija 1902 opr. št. R I. 55/2 prvosodni sklep potrdilo in sicer iz razlogov:

Rekurent se sklicuje gledé pristojnosti deželnega sodišča za rešitev svoje, proti konkurzni masi vložene tožbe na določila čl. VII uv. zak. k jur. nor. in na § 138 c. pr. r. Ker pa ne gre za kako tirjatev, h konkurzni skladi oglašeno, in tudi ne za njeno istinitost ali nje vrstni red — le za takšno ugotovitev je ostala izključna pristojnost konkurznega sodišča glasom čl. VII. uvod. zak. k jur. nor. nespremenjena — tako more za odločbo radi stvarne pristojnosti te najemninske tožbe biti mero-dajna edino le v r e d n o s t tožbenega predmeta (§-i 49 in 55 jur. n.). Izpodbijani sklep je v zakonu utemeljen.

g) **Pri rešitvi prošnje za vpis posojilnic v združni register ni zahtevati dokaza, ali je zadruga upravičena izdajati hranilnovložne knjižice.**

C. kr. okrožno sodišče v Celji je s sklepom od 26. maja 1902 odbilo prošnjo za vpis »Posojilnice v Gotovljah, registrovane zadruge z neomejeno zavezo« iz razlogov:

Izdanje dolžnih pisem, glasečih se na imetnika, kar so pač v §-u 38 predloženih pravil določene hranilne vloge, ki se plačujejo vsakomur, kdor prinese knjižico, ne more v smislu §-a 93 zak. z dne 9. aprila 1873 št. 70 drž. zak. soglasno s § 4 društvenega patenta z dne 26. novembra 1852, št. 253 in hranilniškega pravilnika (dvorni dekret z dne 22. septembra 1854 št. 29304) brez državnega (ministerskega) dovoljenja spadati v delokrog pridobitne in gospodarstvene zadruge.

C. kr. višje dež. sodišče v Gradcu je z odločbo od 17. junija 1902 R II 42/2-1 rekurz načelstva zoper prvosodni sklep okrožnega sodišča v Celju zavrnilo in potrdilo sklep prve instance.

Razlogi.

Zavrnitev rekurza opira se na razloge izpodbijanega sklepa, katerim se v popolnitev dodaje še nastopno. Da so hranilne knjižice, ki jih je vlagateljem izročevati, papirji na imetnika, izhaja nedvomno iz določil §-a 38 alin. 3 in 4 združnih pravil, glasom katerih se sme ne le vsakteremu, ki prinese knjižico, vloženi denar izplačati, ampak se smejo tudi knjižice izdajati

na katerokoli ime. Za izdavanje takih zadolžnic pa je potrebno državno dovoljenje, in čeravno se to dovoljenje ne more že naprej kot pogoj registrovanja zahtevati, je vendar nedopustno in se z dolžnostjo sodišča, paziti na zakonitost novo ustanovljenih zadrug, ne sklada, če bi se dovolil vpis pravil, ki raztezajo delokrog zadruga brez omejitve na promet s takimi zadolžnicami.

Na revizijski rekurz pa je c. kr. najvišje sodišče z odločbo od 5. avgusta 1902 št. 11195 storilo naslednji sklep:

Ni opravičen zavrnitveni razlog, češ, da se ni dokazalo državno dovoljenje za izdajo hranilnovložnih knjižic, ki se glase na katorokoli ime in izplačajo pokazatelju. Vprašanje, ali je izdaja tacih knjižic dopustna in ali je treba zanjo posebne koncesije, spada namreč političnemu oblastvu v rešitev, zadruga pa zamore šele, ko je vpisana, ko je torej šele tako ustanovljen njen pravni obstoj kakor juristična oseba, izposlovati eventualno potrebno koncesijo. Zato pa ni moči že pri prošnji za vpis zahtevati dokaza, ali se je koncesija podelila ali pa je upravno oblastvo izreklo, da take podelitve ni treba.

---

h) Sklep, s katerim kazensko sodišče odmeri stroške zastopnika proti lastni stranki, ni izvršilni naslov.

Zagovornik v kazenskih stvareh dr. P. dal si je proti svojemu klijentu B. odmeriti stroške pri c. kr. okrajnem sodišči v Rudolfovem. Le-to jih je s sklepom z dne 16. januarja 1901 določilo na 134 K 12 h in naložilo B-u, da jih mora plačati zagovorniku proti izvršilu.

Na podstavi tega sklepa je c. kr. okr. sodišče v Ljubljani s sklepom z dne 3. aprila 1901 opr. št. E 706/1-1 dovolilo v izterjanje izvršljive terjatve v znesku 134 K 12 h izvršilo z rubežnijo premičnin B-a, nahajajočih se v Ljubljani.

Prav tako je tudi c. kr. deželno sodišče v Ljubljani odd. III. s sklepom od 12. aprila 1901 dovolilo izvršilo s prisilno osnovo zastavne pravice po vknjižbi zastavne pravice na posestvih in rudniških entitetah B-a.

B. je vložil rekurz tako zoper izvršilno dovolilo deželnega sodišča, kakor tudi zoper izvršilno dovolilo okrajnega sodišča.

C. kr. višje deželno sodišče v Gradcu je s sklepom z dne 13. aprila 1901 opr. št. R II 32/1-1 rekurzu ugodilo in predlog zahtevajočega upnika drja P. zavrnilo iz naslednjih razlogov:

Izvršilni naslovi, na podlagi katerih zamore civilno sodišče dovoliti izvršilo, so v §-u 1 ozir. §-u 2 izvrš. reda taksativno navedeni. Taki so seveda po §-u 1 št. 8 izvrš. reda tudi pravomočna razsodila kazenskih sodišč, katera se izdado o stroških kazenskega postopanja.

A ni težko spoznati, da so v tem obsežena le ona razsodila, katera je kazenskemu sodniku storiti v zmislu §-ov 389 in 391 k. p. r.; vsekakor so to slučaji, ko ne določi samo po številkah stroškov, temuč razsodi tudi o njih izterjanju in povračilu. Tega zadnjega pa sodnik ne stori, če gre, kakor v §-u 395 k. pr. r., le za določitev plačila, ki pristojta zastopniku zoper svojo stranko, ker v tem slučaju sodišče po §-u 395 k. pr. r. določi le visokost nagrade, pa to tudi še le takrat, kadar je od ene izmed strank za to naprošeno.

Postopanje kazenskega sodišča ni torej niti potrebno, niti se mu je s tem pečati, da preskrbi zastopniku odmerjeno pristojbino. Predmetno postopanje se torej ne strinja z zakonom. Kajti da gre samo za stroške vsled zastopanja napram svoji lastni stranki, se razvidi natanko iz besed sklepa samih. Da se je temu sklepu izvršilna sankcija pristavila, je bilo torej popolnoma nepravilno in je pripisati to očitvidno uporabi neprimerne formulara.

Civilno sodišče, kateremu je vse to iz sklepa moralo razvidno biti, bi po vsem tem ne bilo smelo predlaganega izvršila dovoliti.

Iz teh razlogov se je rekurzu ugodilo in bode prvemu sodišču ukreniti nadaljnje korake v zmislu §-a 133 zemlj. zak.

Tudi c. kr. deželno rekurzno sodišče v Ljubljani je s sklepom od 2. maja 1901 opr. št. R III 86/1 rekurzu B-a ugodilo in prvosodni sklep izpremenilo tako, da se izvršilni predlog drja P. zavrne in sicer iz naslednjih razlogov:

Rekurzu je bilo ugoditi in izvršilni predlog, kolikor se mu je na prvi stopinji ugodilo, zavrniti; kajti izvršilo se zamore po §-u 3 izvrš. r. dovoliti samo na podstavi izvršilnih naslovov, navedenih v §-u 1, oziroma §-u 2 cit. Med le-te se pa ne da uvrstiti sklep c. kr. okrajnega kazenskega sodišča v Rudolfovem z dne 16. januarja 1901, na kateri se opira izvršilni predlog. — V §-u 1 cit. zak. št. 8 se sicer navajajo rzsodila kazenskih sodišč, katera se izdado o stroških kazenskega postopanja, kot izvršilni naslov, toda k takim rzsodilom je nedvojbeno prištevati samo odločbe, s katerimi se razsoja o povračilu kazenskih stroškov (§-i 389, 390 in 391 k. pr. r.); predležeci sklep pa ne vsebuje takega rzsodila, ker je predmet istega določitev zastopniških stroškov zagovorniku proti svoji stranki v zmislu §-a 395 k. pr. r. — Na tem nič ne more izpremeniti, če se v sklepu stranki nalaga povrnitev odmerjenih stroškov proti izvršilu, kajti k takemu izreku kazensko sodišče zakonito ni bilo upravičeno, isti torej nima pravne veljave in ni mogel zadobiti pravne moči.

Revizijskemu rekurzu zahtevajočega upnika drja. P. proti sklepu deželnega rekurznega sodišča v Ljubljani z dne 2. maja 1901 c. kr. najvišje sodišče ni ugodilo in sicer glede na zakonito in stvarnemu položaju ustrezajočo utemeljitev izpodbijanega rekurznosodnega sklepa, potem še glede na to, da zakon v slučaju §-a 395 k. pr. r., za katerega tukaj gre, daje kazenskemu sodniku le oblast, da določi pristojbine za opravljeno zastopstvo, nikakor pa ne, da bi smel odločiti tudi zastran plačilne obveze stranke, vsled česar taki odmerilni sklepi ne spadajo k rzsodilom, navedenim v §-u 1 št. 8 izvrš. reda.

Kazensko pravo.

Če se polaga v skledico tehtnice papir v namen, da se napačno tehta, to ni kvalifikovana goljuflja §-a 199 c) kaz. zak.

C. kr. najvišje sodišče je z odločbo od 14. junija 1902 št. 16613 iz l. 1901 deloma ugodilo ničnostni pritožbi A in jo obsodilo le radi prestopka goljuflje iz razlogov:

Ničnostna pritožba se sklicuje na ničnostne razloge §-a 281 št. 9^a in 10 k. pr. r. in trdi, da v konkretnem slučaju ni dejanskega stanu za hudodelstvo §-a 199 *lit. c*) kaz. zak. in sicer zategadelj ne, ker ni dokazano, da bi bila *A*, rabeča grajano tehtnico, zavedla kako gotovo osebo v zmoto, in ker bi pa tudi sicer mogel govor biti le o prestopku poskušene goljufije v zmislu §-ov 8, 197 in 461 k. z., kajti tehtnica sama da je bila pristna, tudi so se uporabljale pristne uteži, gre se torej samo za nepravilno manipulacijo pri tehtanju blaga, katera ni v stanu ustanoviti hudodelske kvalifikacije §-a 199 *lit. c*) k. z., zlasti ker kupci s svojega stališča niti niso mogli videti, torej tudi ne nadzirati tehtanja blaga; glede na to, da manjka hudodelska kvalifikacija v zmislu §-a 200 k. z., mogla bi v najhujšem slučaju *A* biti kriva le prestopka poskušene goljufije, ker je dne 22. junija 1901 prvokrat položila papir v tehtničino skledico.

Ničnostni razlog §-a 281 št. 9^a k. pr. r., ki pa po zmislu zakona sploh ni izveden, nima podlage. Raszodba sicer ne imenuje nobenega gotovega kupca, ki bi bil po rabi zadevne tehtnice zapeljan in oškodovan, a vendar ugotavlja, kar je sploh edino bilo mogoče pri tem položaju, in točno utemeljuje, da je *A* tehtnico na grajani način rabila, da je namreč pri tehtanju sadja imela v skledici za blago 5¹/₂ *dkg* težkega, skupaj zganjenega časniškega papirja. S tem pa je tudi ugotovljeno, da so bile istinito gotove osebe, če tudi se njih imen ni zvedelo, po rabi tehtnice varane in oškodovane. Pritožba sicer trdi nasprotno in zaključuje, da manjka splošnih, v §-u 197 k. z. določenih podlag za goljufijo, brez katerih dejanje, ki se kvalifikuje po §-u 199 *lit. c*) k. z., ne more utemeljiti hudodelskega dejanskega stanu; toda taka trditev je očitno nasprotna z ugotovitvami sodbe in radi tega greši zoper predpis §-a 288 k. pr. r.

Kolikor ničnostna pritožba, opiraje se na § 281 št. 10 k. pr. r., govori o zgolj poskušeni goljufiji, velja proti temu zgoraj rečeno, da se je namreč varanje in oškodovanje kupcev v resnici zgodilo, da se je torej goljufija istinito izvršila.

Brez pomena za vprašanje o krivdi je to, da se je naprava, ki jo je *A* imela za varanje kupcev, lahko in hitro odstranila. Pač pa je ničnostna pritožba v pravici, ko, upirajoča se na ničnostni razlog §-a 281 št. 10 c. pr. r., meni, da dejanje obtoženke

A znači zgolj prestopok goljufije v zmislu §-ov 197 in 461 k. z. Mnenje sodečega sodišča, češ, da je *A* v škodo nedoločenih kupcev uporabljala pičlejšo utež in tako učinila hudodelstvo §-a 199 *lit. c*) kaz. z., ni niti po besedilu, niti po tendenci te zakonove določbe. Le-ta pokori s strožjo kaznijo zlorabo uteži in mere, ki je oboje važna naprava za občni pravni promet, in s tem naj se ščiti kolikor državna korist, toliko pravica posameznikov. Državna korist pride v poštev, ker se smejo instrumenti za tehtanje in mero, to so votle mere, tehtnice i. t. d., napravljati in v promet spravljati samo na podlagi danih državnih predpisov (merosodni red od 19. decembra 1871 št. 171 drž. zak. z dodatki in red za mero in utež od 23. julija 1871 drž. zak. št. 16 z l. 1872, in od 12. januarja 1893, drž. zak, št. 10). Na drugi strani je treba za zaupanje, katero ima posameznik vsled označenega državnega nadzorstva za pristnost in nepopačenost, tem večjega varstva proti zlorabi zato, ker se popačenje lahko zgodi, a tudi težko zasledi, zlasti ker je natančna preiskava v občnem prometu večkrat nemogoča in tudi ni v navadi. Iz povedanega se pa da sklepati, da je najprvo besedi »mera in vaga« v §-u 199 *lit. c*) kaz. zak. vzeti po njenem besedilu, t. j. v ožjem zmislu in da ti besedi značita orodje za mero in tehtanje, katero je napravljeno po normalnem uzorcju in katero se že po vnanji obliki spozna za takšno orodje. Nepristna ali pičla mera in vaga v zmislu te zakonove določbe je nadalje tista, katero se je znotraj, stalno nekaj premenilo bodisi glede kubične vsebine, specifične teže, konstrukcije itd. in se te premembe prav zato ne dajo lahko spoznati na zunaj. V le-tem slučaju pa to ne velja. Če se polaga časniški papir v skledico kake tehtnice v ta namen, da se napačno tehta in tako kupce oškoduje, tedaj je to brez dvojbe goljufivo dejanje, ni pa hudodelstvo, kakršno določa § 199 *lit. c*) k. z. Kajti ni ugotovljeno, da bi bila *A* rabila nepristno, popačeno utež ali tehtnico proti predpisom, a ona tudi ni, položivši časniški papir, ki se ga je dalo vsak čas takoj odstraniti, učinila v notranji konstrukciji tehtnice nikake organične, stalne premembe, ki bi utegnila tehtnico samo napraviti za nepristno. *A* je torej sicer s pravilno tehtnico, toda napačno tehtala, in zategadelj je njeno dejanje treba presojati edino le po §-u 197 k. z.

Potemtakem je bilo ničnostni pritožbi ugoditi, izpodbijano sodbo po §-u 288 odst. 2 in št. 3 k. pr. r., ker je nična, razveljaviti in *A* spoznati za krivo prestopka goljufije po §-ih 197, 461 k. z. in sicer to na podstavi dejstev, katera je ugotovilo sodeče sodišče in pa z ozirom na to, da škoda (§ 200 k. z.) ne presega meje 50 K.

Izpred upravnega sodišča.

**Predočba pomislekov zoper navedbe davčnega zavezanca v
svrhu priredbe osebne dohodnine mora biti utemeljena.**

C. kr. upravno sodišče je z odločbo od 5. maja 1902 št. 4194 na pritožbo zoper odločbo prizivne komisije za osebno dohodnino v Ljubljani (razpis c. kr. fin. ravnateljstva v Ljubljani od 30. januarja 1900 št. 23114) po javni ustni razpravi spoznalo za pravo:

Izpodbijana odločba se razveljavlja radi pomanjkljivega postopanja.

Razlogi.

Pritoževatelj je v svoji za l. 1899 podani napovedi k osebni dohodnini pripoznal svoje dohodke iz zemljišč s . . .	4400 gld.
iz posesti poslopij s	60 »
iz samostojnih podjetij s	1700 »
iz premoženja na glavnici s	3934 »
	<u>skupaj z . . . . . 10.094 gld.</u>
odbitke na davkih, obresti od dolgov, trajna bremena in zavarovalnino s	<u>3185 »</u>
torej obdavčni čisti dohodek	6909 gld.

Davčno oblastvo je pa proti pravilnosti te napovedi imelo pomisleke ter jih je z dekretom z dne 14. maja 1899, št. 1408, predočilo pritoževatelju tako-le:

1.) Ker ste bili v zadnjih treh letih prejeli za les iz svojih gozdov visoke zneske, je napovedani dohodek iz zemljiške posesti razmerno premajhen in je torej dvomiti o tem, odgovarja li priredbenim predpisom napovedani preračun Vašega dohodka